KLIEM LI JGHIDU TFAL MALTIN BEJN SENA U SENTEJN U NOFS*

Isem tat-tifel / tifla	
Data tat-twelid	
Data tal-lum	

- Agħmel salib fil-kaxxi ħdejn il-kelmiet li t-tifel/tifla tiegħek i/tgħid.
- Immarka biss il-kelmiet li t-tifel/tifla j/tgħid waħdu/waħidha u mhux dawk li j/tirrepetihom warajk.
- Timmarkax il-kliem li t-tifel / tifla tiegħek j/tifhem biss imma ma j/tgħidx.
- Jekk it-tifel/tifla
  - a) j/tuża kelma differenti minn dik li hemm fil-lista (per eż. 'bambi' minflok 'pupa')
  - b) j/tgħid kelma b'mod inqas ċar (per eż. 'tuttu' minflok 'mutur'),
  - xorta immarka il-kelma mfissra. Ħdejha ikteb il-kelma partikolari li j/tuża it-tifel/tifla tiegħek.
- Jekk it-tifel/tifla tiegħek j/tgħid xi kelmiet li mhux qegħdin fil-lista, jekk jogħġbok iktibhom fil-kaxxi mmarkati '...Oħrajn...'.

Il-lista fiha ħafna kliem imma dawn mhux bil-fors ikunu kollha fil-vokabolarju tat-tifel/tifla tiegħek.

Billi t-tfal żgħar Maltin ħafna drabi huma esposti kemm għall-Malti kif ukoll għall-Ingliż, illista fiha kliem biż-żewġ lingwi.

© Daniela Gatt 2010

*Adapted from the vocabulary checklist of the MacArthur-Bates Communicative Development Inventory (CDI): Words and Sentences with permission from the CDI Advisory Board

1. ĦSEJJES sss (serp) amm amm (ikel) ding dong (qanpiena) wuuu (lupu) ararr (animal feroċi) kwak kwak (papra) tik tok (arloģģ) wuw wuw (kelb) beep beep (karozza) mmm (ikel) trinn trinn (telefon) żżż (żunżana) bumm (ħabta, storbju) mjaw (qattus) ttts (le) zinn (għatisa) ċikk, ċlikk (ħoss ħafif) tla tlo (żiemel) zinn zinn zinn (banda) muuu (baqra) ċu ċu (ferrovija) paq paq (karozza) vumm vumm (karozza, ċuff (ilma) quqququq (serduk) mutur)

ĦSEJJES...Oħrajn...

2. ANNIMALI (ta' ve	eru jew ġugarelli)		
balena	dudu	kelb	sheep
baqra	elephant	lion	spider
bear	fekruna	monkey	teddybear
bebbuxu	fenek	nagħġa	tiģieģa
bird	fish	nannakola	tigra
cat	giraffe	owl	wolf
chick	ģurdien	papra	xadina
chicken, hen	għasfur	pejxu	żebra
cow	ħanżir	pig	zebra
crocodile	horse	qattus	żiemel
dog	ħuta	rabbit	żrinċ
dubbiena	iljun	serp	żunżana
duck	iljunfant		
ANNIMALI Oħraji	n		

3. VETTURI (ta' veru)	jew ġugarelli)		
(aero)plane	car	krejn	trakter
ajruplan	dgħajsa	mutur	trakk
ambulanza	gaffa	premm	van
boat	ħelikopter	puxčer	vann
bus	karozza	rota	vapur
(choo choo) train	(karozza) tal-linja	skuter	
, ,			
VETTUDI Obroin	•		·

VETTURI... Oħrajn...

4. ĠUGARELLI U LOGĦOB			
ball	colours	logħba	pupa
balloon	drum	noli	stiker
ballun	gowl	pala	story
barmil	kitarra	pjanu	tanbur
bloks	klawn	plastisin	toy
bużżieqa	kuluri	present	vjolin

ĠUGARELLI U LOGĦOB... Oħrajn...

5. IKEL U XORB			
apple	ful	kraker	ross
bajda	ġamm	krema	sauce
banana	ģelat	kunserva	sausage
basla	ģobon	laħam	silġ
bezzun	gallettina	lanġasa	sos
birra	għaġin	larinģa	spagetti
biscuit	għaġina	lolipop	sponge
brodu	ħalib	lančinmit	sweets
butir	ħaxix	mandolina	tadama
bżar	ħelu	meatballs	tarja
carrot	ħobż(a)	milk	te'
cheese	ħut	mqarrun	tea
chicken	ice cream	mushroom	tiģieģa
chicken nuggets	ilma	orange	toast
ċjuwing-gamm	ikel	pakkett (eż. Twistees)	tonn taż-żejt
chocolate	ģeli	panina	torta
ċipps	jogurt	pastizzi	tuffieħa
ċikkulata	juice	patata	water
dqiq	kafe'	peas	wejfer
fenek	karawett	perżut	żebbuġ
figolla	karrotti / zunnarija	piżelli	żejt
fish	kejk	pizza	zalza
frawli	koka	pulpetti	zalzett
frott	kornflejks	ravjul	zokkor

5. IKEL U XORB...Oħrajn

6. ĦWEJJEĠ			
beritta	flokk ta' taħt	libsa	shoes
boots	ġakketta	malja	skufja
button	ģins	msielet	slippers
buttuna	ģiżirana	парру	socks
ċintorin	ħarqa	panty	tajts
clothes	ħwejjeġ	papoċċ	top, T-shirt
ċoff	hood	piġama	tracksuit
ċurkett	ingwanti	qalziet	xalla
dress	jacket	qalziet ta' taħt	xorts
dublett	kalzetti	qmis	żarbun
fardal	kappell	sandli	żipp
flokk	komma	į	

ĦWEJJEĠ... Oħrajn...

7. PARTIJIET TAL-ĠISEM			
daqna	ħalq	parti tal-mara*	spallejn
demm	id, idejn	parti tar-raģel*	teeth
difer	ilsien	patata*	wićć
ears	irkoppa	ras	widnejn
fingers/toes	imnieħer	swaba'	xagħar
geddum	mouth	sider*	xufftejn
għajnejn	muscles	sieq, saqajn	żaqq
għonq	nose	snien	żokra
			1 1 1

PARTIJIET TAL-GISEM... Ohrajn...

^{*} jew kelma oħra li tintuża fil-familja tagħkom

arloģģ	flus	maktur	sapuna
art	furketta	martell	sarvetta
bajrow	gażaża	mera	sikkina
barmil	gażżetta	mgħarfa	soap
barmil taż-żibel	għatu	mistura	stro'
basket	ħġieġ	mobile	swićć
biċċa	ħģieġa tad-deni,	money	taġen
book	termometru	musmar	tapp
borma	imħadda	mużika, diski	tazza
borża	imqass	nuċċali	telefon
bott	kamera (tar-ritratti)	paper	televixin
bottle	karta	pencil	tixju
bottle (ħalib)	kaxxa	petne	toilet paper
bozza	key	photo	toothbrush
braxx	kitla	pillow	toothpaste
cartoons	krim	pinnoli	umbrella
ċavetta	ktieb	potty	xampu'
(one) cent	kuċċarina	qasrija	xemgħa
dawl	kutra	quilt	xkupa
dixx	labar (ta' l-inxir)	radio	xugaman
dustbin	lapes	ritratt	żibel
flixkun	light		

9. KMAMAR U OĠĠ	gwardarobba	kuxin	sufan
ashtray	ħadida tal-mogħdija	lampshade	tapit
banju	(hair) dryer	lenbuba	taraġ
bieb	ħajt	mejda	tieqa
chair	inkwatru	platt	toilet
cupboard	kamra tal-banju	pum	vetrina
curtain	kamra tas-sodda	purtiera	vidjo
DVD	kċina	salott	vit
fann	kexxun	sellum	wall unit
forn	komodina	siģģu	washing machine
friżer	kompjuter	sink	window
friġġ	kuker	sodda	xawer

10. BARRA				
bandiera	fjura	moon	star	
baħar	flower	qamar	statwa	
bankina	ģebla	qasba	sun	
bard	gallarija	qanpiena	torri	
bejt	garaxx	ramel	tree	
bitħa	għalqa	riħ	triq	
bombi, murtali	ħamrija	sea	xemx	
church	ħaxix	see-saw	xita	
dar	ħmieģ	sema	żurżieqa	
farm	knisja	siġra		

BARRA... Oħrajn...

banda	duttrina	passiģģata	school	
bandli	festa	playgroup	skola	
barbikju	film	pompa tal-petrol	town	
dawra	ħanut	pool	work	
	parti	post fejn j/toqgħod	xogħol	
IMMORRU Oħra	jn	!	!	

12. NIES			
aunt	isem il- <i>pet</i>	nannu	tal-gass
bejbi	isem it-tifel/tifla	nies	tal-ħobż
boy	kappillan	oħti	tifel
doctor	lady	pa, papa', daddy	tifla
girl	ma, mama', mummy	police	tfal
ħabib(a)	man	pulizija	woman
hairdresser	mara	raģel	zija
ħija	nanna	tabib(a)	ziju

NIES... Oħrajn...

13. ESPERJENZI TA	' KULJUM		
аћћ	eqq	le	pipi'*
ajma	(għandi l-) ġuħ	mimmi	please
aqtagħha	(għandi l-)għatx	miskin(a)	qalbi
aremm	(għandi n-)ngħas	(nieħu) gost	thank you
baħħ	hekk	no	uff
baj, ċaw, tata'	hello	one, two, three	xxxx
banni bannozzi	issa sew	orrajt	oh-oh
bongu	iva, eħe	owkej	wieħed, tnejn, tlieta
bumma	koko'*	piff, puff jaqq	yes
		į	İ

ESPERJENZI TA' KULJUM ... Oħrajn...

^{*} jew kelma oħra li tintuża fil-familja tagħkom

(happy) birthday	Karnival	preċett	tieġ
Christmas			

15. KLIEM LI JURU AZZJONI

Immarka I-azzjonijiet li j/tgħid it-tifel/tifla tiegħek, anki jekk dawn ikunu fil-Passat jew fil-Futur eż. kilt, f' persuni differenti eż. jiena niekol, aħna mmorru, jew fl-Imperattiv eż. ħa, ejja.

blow taqa' clap taqbad clean taqbeż dance taqleb iċċapċap taqsam iċċappas taqta' iċċempel tagħlaq iddogg tagħmel iġġib tagħti taf issajjar issuq tara issib tbus ixxarrab terfa' iżżomm tħalli kiss tibki tibża' love għandek tieħu shake tiftaħ taħbat tiģi taħsel tiġri

tigdem
tisma'
tistad
tgħeja
tgħin
tħobb
tħabbat
tħares
tidħol
tiekol
tilbes
tilgħab
tipparkja

tiskopri

tisma'

tista'

titlaq

tispiċċa

tistaħba

tistenna

tixtri
tixxotta
tiżfen
tkisser
tlibbes
tmur
tneħħi
toħroġ
tonfoħ
toqgħod
tpinġi
tqum
trid
twaħħal
twaqqa'

tweġġa'

wash

tixgħel

tixrob

KLIEM LI JURU AZZJONI... Ohrajn...

16. DESKRIZZJONI

aħjar green ħażin/a aħmar, ħamra asleep ħelu, ħelwa bħalu/ha iebes, iebsa bil-għaqal ikrah, kerha bilqiegħda I-istess blu j/taħraq bravu/a kattiv/a clean kbir/a I-ewwel kwiet/a good lest/a

maħmuģ /a
ma j/tiflaħx
mixgħul/a
mqajjem, mqajma
mxarrab, mxarrba
mwaħħal, mwaħħla
nadif/a
naughty
nice

pastaż/a

pulit/a
rieqed, rieqda
round
sabiħ/a
tajjeb, tajba
tqil/a
white
yellow
żgħir/a

pink

DESKRIZZJONI ... Oħrajn...

17. ĦIN JEW ŻMIEN			
after	evening	illejla	soon, quickly
afternoon	filgħaxija	malajr	tard
already	filgħodu	mbagħad	then
always	ġurnata	mindu	time
before	għada	morning	today
billejl	ħin	never	tomorrow
dalgħodu	il-bieraħ	night	tonight
darba	illum	now	wara
dalwaqt	issa	once	wara nofs in-nhar
day	kmieni	qabel	when
dejjem	kultant	qatt	x'ħin
diġa'	late	since	yesterday
early	lejl	sometimes	1 1 1
			1 1 1

HIN JEW ŻMIEN ... Oħrajn...

18. PRONOMI			
аћпа	it	tagħkom	Pronomi Mehmużin
another	jien(a)	tagħna	-(n)i, -ja
dan, din	lilek	that	-(e)k
dak, dik	lilha	their, theirs	-u, -h
dawk	lilhom	them	-ha
dawn	lili	these	-na
he	lilkom	they	-kom
her	lilna	this	-hom
hers	lilu	those	
hi(ja)	me	tiegħek	
him	mine	tiegħi	
his	my	tiegħu	
huma	other, others	us	
hu(wa)	our, ours	we	
1	she	xulxin	
ieħor, oħra, oħrajn	tagħha	you	
int(i)	tagħhom	your, yours	
intom			
PRONOMI Ofrain			

PRONOMI... Oħrajn...

19. MISTOQSIJIET			
fejn	kemm	min	which
how	kif	what	who
hux għaliex	liema	when	why
griallex	meta	where	x', xiex

MISTOQSIJIET ... Oħrajn...

20. PREPOŻIZZJONIJIET U LOKAZZJONIJIET

around kullimkien qrib, viċin from lejn quddiem at lil away fuq sa ġewwa back, backwards lura ta' taħt barra għal ma' behind madwar there għand beside hawn, hawnhekk matul to bħal hemm, hemmhekk minn towards bi ħdejn, maġenb mkien under down, downstairs here near until during in, inside nowhere up, upstairs everywhere in front of of wara instead with on flok, minflok out, outside isfel

PREPOZIZZJONIJIET U LOKAZZJONIJIET ... Ofrajn...

21. ESPRESSJONIJIET KWANTIFIKATTIVI

a, an everything kollox none a lot everywhere kollu, kollha nothing all ftit kull one kulħadd daqshekk iżjed, iktar some each ħadd kullimkien the ebda ħafna less wieħed, waħda every I-, iImore wisq everyone I-anqas (laqqas), inqas much xejn nobody χi

ESPRESSJONIJIET KWANTIFIKATTIVI... Oħrajn...

22. ESPRESSJONI	JIET AWŻILJARI				
qed / qiegħed		ħa / se			
qed / qiegħda					
		<u> </u>			
23. NEGATTIV					
ma x		not	not		
mhux / mhix					
24. KONĠUNZJON	IJIET				
allavolja	biex	imma	mela		
allura	għalhekk	inkella	or		
also, too	għalkemm	jekk	that		
and	għax	jew	then		
anki	if	li	u		
		mbagħad	ukoll		
KONĠUNZJONIJIE	T Oħrain	·	'		
	•				